

KIRJE TSHUGUNOVILLE

Vastaukseni viivästyi tavattomasti. Pyydän anteeksi.

1) Leninin arvostelu Sun Jat-senista vuonna 1912⁴⁹ ei tietenkään ole vanhentunut ja se jää voimaan. Mutta tuo arvostelu koski entistä Sun Jat-senia. Sun Jat-senhan ei pysynyt aina samanlaisena. Hän kehittyi eteenpäin samoin kuin kaikki muukin maailmassa kehittyi. Lokakuun vallankumouksen jälkeen, erikoisesti vuosina 1920—21, Lenin suhtautui Sun Jat-seniin suurella kunnioituksella pääasiallisesti sen vuoksi, että Sun Jat-sen alkoi lähentyä ja ryhtyä yhteistyöhön Kiinan kommunistien kanssa. Tämä seikka täytyy ottaa huomioon, kun puhutaan Leninistä ja sunjatsenilaisuudesta. Merkitseekö tämä sitä, että Sun Jat-sen oli kommunisti? Ei, ei merkitse. Ero sunjatsenilaisuuden ja kommunismin (marxilaisuuden) välillä jää olemaan. Kun Kiinan kommunistit siitä huolimatta ovat yhteistyössä Kuomintangilaisten kanssa samassa puolueessa, Kuomintangin puolueessa, niin se johtuu siitä, että Sun Jat-senin kolme periaatetta — demokratia, kansallisuus, sosialismi — ovat täysin hyväksyttävä perusta kommunistien ja sunjatsenilaisten yhteistyölle Kuomintangin puolueessa Kiinan vallankumouksen nykyisessä kehitysvaiheessa.

Puheet siitä, että Venäjäkin eli aikoinaan porvarillis-demokraattisen vallankumouksen aattoa, mutta siitä huolimatta kommunistit ja eserrät eivät kuuluneet silloin yhteen yhteiseen puolueeseen, — noilla puheilla ei ole minkäänlaista pohjaa. Asia on niin, että Venäjä ei ollut silloin kansallisessa suhteessa sorrettu maa (se oli itse valmis sortamaan muita kansakuntia), jonka vuoksi Venäjällä ei ollut voimallista kansallista tekijää, joka kokoaa maan vallankumoukselliset voimat yhteen leiriin, kun taas nykyisessä Kiinassa kansallinen tekijä ei ole vain olemassa, vaan on vielä vallitsevana tekijänä (taistelu imperialistisia sortajia vastaan), joka määrää Kiinan vallankumouksellisten voimien keskinäissuhteet Kuomintangin sisällä.

2) Minun selostuksessani XIV edustajakokouksessa⁵⁰ ei sanota sanaakaan „myönnytyksistä Japanille“ ja kaiken lisäksi vielä „Kiinan kustannuksella“. Se on kevytmielistä, тов. Tshugunov. Minä puhun siinä vain ystävällisistä suhteista Japanin kanssa. Ja mitä merkitsevät ystävälliset suhteet diplomatian kannalta? Ne merkitsevät sitä, että me emme halua sotia Japanin kanssa, että me olemme rauhanpolitiikan kannalla.

3) Mitä tulee Pohjois-Amerikan kaksimieliseen politiikkaan, niin se, tuo kaksimielisyys, on niin selvää ja epäilemätöntä, ettei se kaipaa selityksiä.

Kommunistisin tervehdyksin *J. Stalin*

Huhtikuun 9 p:nä 1927

Julkaitaan ensi kertaa